

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Değerli basın mensupları, Odamızın Şubat ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Amerikan ekonomisi açıklanan son verilere göre yüzde 2,5, İngiltere yüzde 2,7, Euro bölgesi yüzde 0,9 büyüdü. Yunanistan ekonomisi bile yüzde 1,5 büyüdü. Biz ise geçen yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 1,7 büyüyebildik. Borç kriziyle mücadele eden EURO bölgesinde işsizlik yüzde 11,4 iken bizde yüzde 10,7. Toplam işsiz sayımız 3,1 milyona yükseldi. Gençler arasında işsizlik oranı ise yüzde 20'ye dayandı. Her beş gencimizden biri işsiz.

İşsizliği azaltmak için yatırımların artması, iş yapmanın kolaylaşması ve işyerleri üzerindeki gizli maliyetlerin ortadan kaldırılması gerekiyor. Ülkemizde yatırımların toplam harcamalar içindeki payı yüzde 20 dolaylarındadır. Bu yeterli bir oran değildir. Ülkemize gelen yabancı doğrudan sermaye yatırımları da istenen düzeyde değildir. Geçen yıl ülkemize gelen yabancı doğrudan yatırım miktarı 12,5 milyar dolardır. Bu miktar, ülkemizin büyüme potansiyeli dikkate alındığında çok azdır. Ancak, yerli yatırımlar istenen düzeyin altında kalırken yabancıların gelip yatırım yapmasını beklemek aşırı iyimserlik olur. Ayrıca ülkemize gelen yabancı sermaye yeni yatırım yapmamakta var olan şirketleri satın almaktadır. Böyle yatırımların da büyümeye katkı yapması ve işsizliği azaltması beklenemez. Ülkemizde yatırımların azlığı ve yabancı sermayenin bir türlü gelmemesi ülkemizde üretim ve yatırım ikliminde bir sorun olduğunu göstermektedir. Eğer üretim ve yatırım ortamını iyileştirecek tedbirler alınmazsa işsizlik yüksek oranlarda büyüme de düşük oranlarda seyredecektir.

Değerli Meclis üyeleri,

Ülkemizdeki mevzuat ve bürokrasinin işleyiş biçimi büyüme ve istihdam dostu değildir.

Ülkemiz cari işlemler açığı veriyor. Bu açığı azaltmak için yerli kaynaklarımızdan daha fazla yararlanmalıyız diyoruz. Ama bunu yapmaya kalkanı da canından bezdiriyoruz. Ülkemizde en az yararlandığımız yerli kaynak madenlerimizdir. Ama bir maden sahasında maden işletmeye kalkanın karşısına başta ÇED olmak üzere mevzuat hazretleri dikiliyor. Yeni bir sanayi yatırımı yapmaya kalkın. Daha başta sermayenizin yarısı üretime yönelik olmayan alanlarda harcıyoruz. Teşvik mevzuatımızda birçok teşvikler var. Ancak bu teşviklerden yararlanabilmek, deveye hendek atlatmaktan daha zor. Biz bu nedenle ülkemizde bir zihniyet değişimine ihtiyaç var diyoruz. Bu nedenle iş yapmayı mevzuatımızın odak noktasına yerleştirmek ve tüm mevzuatı iş hayatını kolaylaştırmak için gözden geçirmek gerekir diyoruz.

Değerli Meclis üyeleri,

Dünya Bankası Türkiye direktörü geçen gün New York'ta bir açıklama yaptı.

Bu açıklamada, Türkiye'nin orta gelir tuzağından kurtulup üst gelir seviyesindeki ülkeler arasına girmesi için mutlaka yapısal reformlara odaklanması gerektiği söylendi.

Orta gelir tuzağından sadece petrol bulan ya da Doğu Asya'daki gibi sıra dışı biçimde yüksek tasarruf ve yatırım oranlarına sahip olan ülkelerin kurtulduğu belirtildikten sonra bu ülkelerin ortak özelliği olarak sahip oldukları güçlü kurumları gösteriyor. Bu açıdan Türkiye halen bir orta gelir ülkesi. Türkiye'nin ekonomik kazanımları devam ettirmek ve üst gelir seviyesinde bir ülke olmak için şimdiye kadar başardıklarının ötesine geçmesi lazım. Yapılması gerekenler bellidir. Daha fazla teknolojik yabancı yatırımlarla verimlilik büyümesini devam ettirmek, inovasyonu teşvik etmek ve iş ortamını daha rekabetçi ve çekici bir hale getirmek gerekiyor. İş ortamı ve rekabet kalitesini gösteren uluslararası sıralamalarda Türkiye, ilk 40 içinde yer almamaktadır. Genç nüfus ve çalışmak isteyen kadınların büyüyen sayısından yararlanmamız bunun için de işgücü piyasasını daha esnek hale getirmemiz gerekmektedir. Ayrıca, mutlaka kurumsal reformları derinleştirmemiz gereklidir. Öncelikle, işgücü piyasası reformu, gelir vergisi reformu, akaryakıt piyasası reformu, AB müktesebatına uyum sağlamak üzerinde yoğunlaşılması gereken alanlar. Bunlar zor reform alanları. Ancak, yapılabilecek ve Doing Business'de yer alan daha basit işler de var.

Değerli Meclis üyeleri,

Bir ülkede iş yapma kolaylığı Doing Business raporlarıyla izleniyor. Bu yılın raporunda Türkiye, 189 ülke arasında 55'inci sırada yer alıyor. Birinci sırada Singapur, ikinci sırada Yeni Zelanda, üçüncü sırada ise Hong Kong yer alıyor. Sıralamada bizden daha iyi olan ülkelere bazı örnekler vermek istiyorum: Romanya 48'inci, Bulgaristan 38'inci, Peru 35'inci, Tayland 26'inci sırada. Daha iyi durumda olduğumuz ülkeler de var. Örneğin, İtalya 56'inci sırada, Yunanistan 61'inci, Azerbaycan 80'inci sırada yer alıyor. Alt başlıklara geçtiğimizde örneğin iş yeri açma kolaylığında 79'uncu sıradayız. Bir işyeri açmak için ortalama 6,5 gün zaman harcıyor, 7 işleme tabii tutuluyoruz. Bu iş Portekiz'de 2,5 günde ve üç işlemle yapılıyor.

İşyeri açmanın ortalama maliyeti kişi başına gelirin yüzde 16'sı, gerekli minimum sermaye ise yüzde 12'si kadar. Portekiz'deki maliyetler ise yok denecek kadar az. İnşaat izinlerinde 136'ıncı sıradayız. Bir inşaat izni almak için 18 işlem yapıyor, 169 gün harcıyoruz.

Almanya'da ise 96 günde 8 işlemle yapılıyor. Elektrik bağlatmada 34'üncü sıradayız.

Elektrik bağlatmak için 4 işlem yapıyor, 70 gün zaman harcıyor, kişi başına gelirin 4 katından fazla masraf yapıyoruz. Danimarka'da elektrik bağlatmak 38 gün alıyor. Kredi alma kolaylığında 89'uncu sıradayız. Vergi ödeme kolaylığında 56'ıncı sıradayız. Yılda 11 ödeme yapıyor, 226 saat zaman harcıyor, karımızın ortalama yüzde 40'ını vergi olarak ödüyoruz.

Sözleşmeleri uygulatma kolaylığında 38'inci sıradayız. Sözleşmeye uyulmasını ortalama 420 günde sağlayabiliyoruz ve bunun maliyeti sözleşme tutarının dörtte birini buluyor.

İflas kolaylığında 109'uncu sıradayız. İflas işlemlerini ortalama 3,3 yılda tamamlayabiliyor, iflas edenden ancak verdiğimiz yüzde 28'ini geri alabiliyoruz. Almanya'da iflas işlemleri 1,2 yılda tamamlanabiliyor verdiklerinin yüzde 83'ünü kurtarabiliyorlar.

Değerli Meclis üyeleri,

Burada sözünü ettiğim konularla her zaman uğraşıyoruz. Bu nedenle de çoğunu kanıksamış durumdayız. Ancak, bu sıralamalar aslında çok şey ifade ediyor. Eğer bir konuda alt sıralarda yer alıyorsak bu, rakiplerimizin bizden daha iyi olduğu anlamına geliyor. Birçok ülkede bazı işleri bizlerden daha iyi ve etkin bir biçimde yapıyor ve biz rekabette geri kalıyoruz.

Bütün bunlara bir de kurumlar arasındaki koordinasyon eksikliği nedeniyle alınan çelişkili kararları, hukuki konularda yatırımcıların işlerini zorlaştırarak yatırım şevkini kıran yargı kararları da eklenirse durum daha iyi görülecektir.

Değerli Meclis üyeleri,

Libya'nın Türk işadamlarını ülkeden kovma kararı birçok üyemizi çok olumsuz etkileyecektir.

Zaten alacaklarını bir türlü alamayan işadamları şimdide milyarlarca dolarlık araç parkını kaybetme riski ile karşı karşıyadır. Biz, hükümetin konuyla ilgilenerek soruna bir çözüm bulmasını umuyoruz. Dün Merkez bankası hem faiz koridorunda hem de politika fazinde indirim gitti. Bizce Merkez Bankası birçok ülke faiz indirimine giderken faiz indiriminde geç kalmış, bu faiz indirimi de ekonomi soğuduktan sonra gelmiştir. Bu nedenle faiz indiriminin, piyasalar üzerinde bir etkisi olmadı. Bundan sonra da etkisi olacağını sanmıyoruz.

Merkez Bankası'nın aşırı konservatif tutumunun acısını piyasa aktörleri olarak bizler büyük bir ıstırapla ödüyoruz ve ülkemiz potansiyeli kadar büyüyemiyor, böyle devam ederse daha büyük sosyal sorunların da müsebbibi olacaktır.

Son Merkez Bankası kararıyla, bana göre siyasi iradenin vermek istediği mesajı Merkez Bankası ilk defa idrak etti. Şu anda efektif reel kur açısından bakıldığı zaman hala Türk Lirası yüzde 15-16 civarında aşırı değerli. Önümüzdeki dönemde, içerisinde etrafımızdaki ülkelerdeki kargaşa ve dünyadaki büyüme sıkıntısı devam ettiği sürece, ihracatımızı artırmakta da zorluk çekeceğiz. Keşke Merkez Bankası bu faiz indirimlerini daha önce ve daha büyük oranlarda yapabilseydi, Türk Lirası'na, Türk ekonomisine, Türk sanayisine artı bir rekabet gücü kazandırabilseydi.

Hatırlarsınız, daha önce aşırı değerli Türk Lirası'yla ülkemizi bir ithalat Cennetine çevirdik ve sanayiciler olarak biz birçok ürünün artık Türkiye'de üretilmez olduğunu gördük. Çünkü yurt dışından bizim ürettiklerimizi daha ucuza ithal etmek mümkündür. Hissettiğim kadarıyla, şimdi yeni bir politika değişikliğiyle önümüzdeki dönemde düşük faiz, yüksek kurla sanayileşmenin, yurt içinde üretimin önünün açılması, daha rekabetçi fiyatlarla yurt dışına çıkabilmemizle ilgili bir politika değişikliğine gidiliyor. Tabi her ilacın yan etkisi olduğu gibi, eğer tahminim doğruysa, böyle bir yola girilmesi de birtakım insanların işine yarayacak, birtakım insanların da zararına olacak, ülke olarak yaşayıp göreceğiz.

Değerli Meclis üyeleri,

Bu aybaşında Sanayi ve Ekonomi Bakanlıklarına bir yazı gönderdik. Bu yazıda Kamu İhale Kurumu tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması uygulamasının başarılı olabilmesi için teşvik sisteminde de paralel düzenlemelerin yapılması gerektiğini belirttik.

Kamu İhale Kurumu tarafından ilan edilen listede yer alan malların üretimini yapacak yatırımların nerde kurulmuş olurlarsa olsunlar 5'inci Bölge teşviklerinden ve OSB'lerdeki yatırımların 6'ıncı Bölge teşviklerinden yararlanması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını talep ettik. Bir süre sonra Sanayi bakanımızdan telefonla müjdemizi aldık. Daha sonra da Sayın Bakanımız bu yeni teşviği basınımıza açıkladı. Biz, orta teknoloji düzeyindeki yatırımların da teşvik kapsamına alınmasını talep ettiysek de bu konuda çalışacaklarını ifade ettiler. Bu hassasiyeti nedeniyle sayın bakanımıza ASO ve Ankaralı sanayiciler adına teşekkür ediyoruz".